

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8CoP/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717203560
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1717203560.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej, v spore žalobkyne: V. B., N.. XX.XX.XXXX, C. A. V.. P.. A. XX, B. X., zastúpenej advokátom: JUDr. Roman Klimek, so sídlom Radničné námestie 5, Pezinok, proti žalovanému: V. D., N.. XX.XX.XXXX, C. A. Š. XX, M., zastúpenému advokátkou: JUDr. Milota Klemaničová, so sídlom Dr. Bokesa 17, Pezinok, o vyporiadanie BSM, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 28. júna 2021, č.k. 9Pc/9/2017-628, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok vo výroku vo veci samej p o t v r d z u j e .

Vo výroku o trovách konania napadnutý rozsudok mení tak, že žalovanému priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 88,27 %.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom vyporiadal súd prvej inštancie rozvodom zaniknuté bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM) žalobkyne a žalovaného tak, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného hnuťelné veci: zariadenie a veci nachádzajúce sa v nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v okrese W., Y. M., K. Ú. M. C., D. na R. Č.. XXXX, Y. V. M. D. E. A., Z.: W. XXX E., Y. V. M. D. S. S., Z.: W. XXX E. a kosačku zn. ŠUPA. Žalovanému súčasne uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 6.844,55 eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tiež, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Poukázal na to, že žalobkyňa v žalobe uvádzala, že počas manželstva so žalovaným investovali do rekonštrukcie rodinného domu (vyššie špecifikovanej nehnuteľnosti) vo vlastníctve žalovaného a ku dňu zániku manželstva mali úspory v sume 20.000 eur, pričom (pôvodne) navrhla prikázať hnuťelné veci do výlučného vlastníctva žalovaného a vyplatiť jej náhradu spoluvlastníckeho podielu vo výške 20.000 eur. V spore napokon žiadala do masy BSM zahrnúť hnuťelné veci tvoriace zariadenie domu v hodnote 2.500 eur, osobné motorové vozidlá v hodnote 4.000 eur, kosačku v hodnote 400 eur, úspory žalovaného v sume 20.000 eur a 92.750 eur ako príjem žalovaného mesačne 500 eur za obdobie od roku 1999 do roku 2016, ďalej investície na rekonštrukciu v sume 44.920 eur. Všetky hnuťelné veci navrhla prikázať do vlastníctva žalovaného a žiadala uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť jej z titulu vyporiadania BSM sumu 80.085 eur. Žalovaný uviedol, že žalobkyňa opustila spoločnú domácnosť a dal jej k dispozícii 12.000 eur, ktoré použila na chod a zariadenie svojej novej domácnosti, neskôr tiež 1.500 eur na rekonštrukciu kuchynskej linky v novej domácnosti, ktoré majú byť zahrnuté do BSM. Žalobkyni bolo tiež vyplatené poisťné zo zrušenej poisťnej zmluvy. V čase odchodu zo spoločnej domácnosti mala žalobkyňa podľa jeho tvrdení na svojom účte do BSM patriace peňažné prostriedky v sume 18.637,40 eur, ktoré

spotrebovala, pričom zostatok na jej účte bol 249,62 eur. Súhrn všetkých vyporiadavaných hnutelných vecí má celkovú hodnotu 2.500 eur. Vyhlásil, že nepopiera jeho úspory ku dňu zániku manželstva vo výške 20.000 eur, z ktorých prináleží žalobkyni 10.000 eur. Žalovaný tiež uviedol, že žalobkyňa z prostriedkov v BSM realizovala nákup cenných papierov, ktoré následne predala a na jej účet bola poukázaná suma 4.809,51 eur. Voči žalobkyni si preto uplatnil nárok na zaplatenie sumy 9.154,76 eur, ako polovicu prostriedkov patriacich do BSM, s ktorými disponovala pred zánikom manželstva (12.000 + 1500 + 4.809,51). Na základe uvedeného navrhol, aby ako vyrovnávací podiel bola žalobkyni prikázaná suma 6.626,73 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi hodnotou majetku v prospech žalobkyne a jeho nárokom, t.j. polovica investícií rekonštrukcie nehnuteľnosti (4.531,49 eur), polovica hodnoty hnutelných vecí jemu prikázaných (1.250 eur) a polovica jeho úspor (10.000 eur).

3. Vykonaným dokazovaním mal prvoinštančný súd preukázané, že manželstvo strán sporu, uzavreté dňa 30.10.1999, bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 12P/222/2015 zo dňa 31.03.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.04.2016. V manželstve sa narodili 2 deti. Maloletý V., N.. XX.XX.XXXX, bol zverený do osobnej starostlivosti otca a maloletý Q., N.. XX.XX.XXXX bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Žalobkyňa bola zaviazaná prispievať na výživu syna V. sumou 130 eur mesačne. Ako príčina rozvratu manželstva bola ustálená rozdielnosť pováh a predstáv o spoločnom živote. Žalobkyňa v konaní o rozvod uviedla, že jej príjem je 700 eur mesačne. Žalovaný uviedol, že jeho príjem je cca 600 eur mesačne a rovnako potvrdil úspory v sume 20.000 eur. Manželia počas tvrdenia manželstva nenadobudli do vlastníctva žiadne nehnuteľnosti, ktoré by boli súčasťou BSM. Žalovaný je výlučným vlastníkom rodinného domu so súpisným číslom XXX, B. na W. Č.. XXX/X Y. M. XXX V., D. W. P. N. P. W. Č.. XXX/X Y. M. XXX V., F. W. D.S.. Y. M., vydala dňa 15.06.2006 stavebné povolenie zn. X/XX-B.-XXXXX/XXXX, ktorým povolila zmenu stavby rodinného domu - nadstavbu sedlovej strechy s povalou, bez zobytnenia podkrovia. Na základe uvedeného začala na rodinnom dome prebiehať rekonštrukcia. Súd prvej inštancie dal do pozornosti, že výška daných investícií do vlastníctva žalovaného bola medzi stranami sporná. Žalovaný predložil súdu na preukázanie investícií príjmové doklady a dodacie listy a faktúry za nákup stavebného a iného materiálu v celkovej sume 9.020,07 eur (nákup dreva, tesárske práce, tvárnice, zateplenie fasády a nákup a realizácia nových okien). Podľa žalovaného investície do rekonštrukcie nehnuteľností v jeho vlastníctve predstavovali spolu sumu 9.062,97 eur. Žalobkyňa naopak tvrdila, že investície do majetku žalovaného z prostriedkov patriacich do BSM boli oveľa vyššie. Súd prvej inštancie na ten účel vykonal dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých stranami sporu (matka žalobkyne Q. K., Y. Ž. M. D., A. Ž. S. M. D., H. Č., W. Č., V. K.), pričom tieto podľa neho neboli z hľadiska odstránenia rozporných tvrdení strán sporu významné a nepriniesli zistenie týkajúce sa rozsahu investícií do výlučného majetku žalovaného. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že do súdneho spisu bol založený projekt stavby - rekonštrukcia rodinného domu, kde ako investor vystupoval žalovaný. Predpokladaný investičný náklad bol 250.000 Sk (8 298,48 eur). V projekte išlo o zmenu rovnej strechy na sedlovú, s použitím tvární, dreveného krovu, strešných okien na presvetlenie, strešnej krytiny Bramac a nových omietok vonkajšej fasády. Keďže medzi stranami boli rozpory týkajúce sa výšky vložených investícií a bol namietaný ich odhad určený Ing. Petrom Holým, súd prvej inštancie na návrh strany vykonal výsluch tohto svedka. Spoločnosť H & W INVEST s.r.o. na požiadanie žalobkyne vyhotovila rozpočet stavby - rekonštrukcie, ktorý podľa ich odborného stanoviska bol 44.919,47 eur. Svedok uviedol, že pri vyhotovení odhadu vychádzal z predloženej dokumentácie a aktuálneho cenníka stavebných materiálov. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie výšku vložených investícií na rekonštrukciu ustálil na sumu 9.062,97 eur. Mal za preukázané, že ju zahŕňali tesárske práce, nákup dreva a strešnej krytiny, nákup tvární, výmena okien, úprava fasády, úprava záhrady, stavba altánku a oplotenia. Väčšina rekonštrukčných prác bola vykonávaná svojpomocne, teda samotným žalovaným, za pomoci kamarátov, otca, čo vyplýva aj zo svedeckých výpovedí. Žalobkyňou zabezpečený a predložený výpočet ceny danej stavby vyhotovený projektantom Ing. Petrom Holým, považoval súd prvej inštancie za nepoužiteľný. Poukázal na to, že projektant stavby určil na sumu 44.919,47 eur. Vychádzal z predloženej projektovej dokumentácie zo dňa 15.06.2006, pričom rozpočet bol vypracovaný v cenovej úrovni roku 2019 a prepočítaný štatistickým indexom na úroveň ceny v roku 2006, nakoľko cenníky z roku 2006 už neboli k dispozícii. Vzhľadom na zásadný rozpor v konaní preukázaných a projektantom odhadovaných cenových reláciách vykonal jeho výsluch, v ktorom projektant Ing. Holý uviedol, že stavbu fyzicky nevidel, vychádzal z predloženej projektovej dokumentácie, ktorá bola daná i stavebnému úradu a na základe toho vyhotovil výkaz - výmer. Ďalej uviedol, že nevie potvrdiť, čo všetky práce a jednotlivé položky uvedené vo výkaze, boli aj realizované, nakoľko toto zaznamenáva stavebný denník, ktorý k dispozícii nemal. Súd prvej inštancie dal do pozornosti, že z podkladov predložených svedkom bolo zrejmé, že okrem materiálu,

ktorý predpokladal, že bude použitý, účtoval aj cenu práce, o ktorej predpokladal, že bude vykonaná. Avšak z konania vyplynulo, že strany si realizovali práce väčšinou svojpomocne. Rovnako účtoval, respektíve započítaval odvoz a likvidáciu materiálu. Dospel tak k záveru, že takto spracovaný odhad ceny stavby, robený iba podľa projektovej dokumentácie, je pre účely tohto konania nepoužiteľný, keď súd pri rozhodovaní nemôže vychádzať z predpokladov a domniek. Na základe hodnotenia vykonaných dôkazov mal za preukázanú investíciu vo výške 9.062,97 eur z prostriedkov patriacich do BSM.

4. Súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že strany sporu nadobudli hnutelné veci, ktoré tvoria zariadenie rodinného domu žalovaného alebo jeho príslušenstva: obývaciu stenu, sedačku, počítač, TV skrinku, vitrínu, barovú policu, ktoré vzhľadom na svoj vek a opotrebenie majú zanedbateľnú hodnotu. Okrem toho nadobudli dve osobné motorové vozidlá: E. A. Z. W. XXX E. M. S. XXXX Z., S. S., Z. W. XXX E. v hodnote 500 eur. Poukázal, že strany nepredložili súdu žiadne dôkazy preukazujúce spôsob nadobudnutia, hodnotu, či rok výroby nadobudnutých vozidiel a strany nenavrholi v tomto smere žiadne dokazovanie. Ich hodnota bola ku dňu zániku bola podľa tvrdenia žalobkyne 4.000 eur a podľa tvrdenia žalovaného 3.300 eur. Taktiež v prípade kosačky ŠUPA bola podľa žalovaného jej zostatková hodnota 300 eur a podľa žalobkyne 400 eur, opäť bez akýchkoľvek relevantných dôkazov. Vychádzajúc z priemeru tvrdených súm dospel k záveru, že hodnota hnutelných vecí patriacich so BSM je 4.000 eur.

5. Ku dňu zániku manželstva mala manželka na osobnom účte v C. A. sumu 249,69 eur. Počas trvania manželstva, avšak už po odchode zo spoločnej domácnosti, obdržala od žalovaného sumu 12.000 eur, ktorú použila na vybavenie svojej novej domácnosti a následne ešte čiastku 1.500 eur. Podľa vyjadrení žalobkyne bola suma 12.000 eur použitá pre potreby ich spoločného syna a chod domácnosti, ktorú si po odchode zo spoločnej domácnosti zariaďovala. Súd prvej inštancie predložené bloky za nákup rôznych potravín a oblečenia nepovažoval za dostatočný dôkaz o fakte, že suma bola spotrebovaná pre potreby dieťaťa, keďže tieto bloky môžu pochádzať odkiaľkoľvek a od kohokoľvek. Dospel k záveru, že suma 12.000 eur patrí do BSM, keďže žalovaný vyslovene poprel, že by sa jednalo o finančný dar poskytnutý žalobkyňi. Počas trvania manželstva uzatvorila poisťovňu č. XXXXXXXXXX v spoločnosti P.-Slovenská W., P.B.. Dňa 28.02.2013 zmluva zanikla a na účet žalobkyne bola vyplatená suma 702,76 eur a z ďalšej poisťovnej zmluvy suma 362,13 eur, pričom vyplatené poistné taktiež patrí do BSM. Súd prvej inštancie z výpisu účtu žalobkyne rovnako zistil, že počas trvania manželstva žalobkyňa odpredala cenné papiere za sumu 4.809,51 eur a táto suma je rovnako príjmom BSM. Poukázal pritom na skutočnosť, že k výplate došlo potom, ako žalobkyňa opustila spoločnú domácnosť so žalovaným. K žalovaným poskytnutej sume 1.500 eur žalobkyňi na rekonštrukciu kuchynskej linky uviedol, že sa nejednalo o dar a polovica patrí žalovanému, nakoľko sa nejednalo do investície do majetku žalobkyne. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaný nepredložil výpisy zo svojho osobného účtu vo VÚB ku dňu zániku manželstva, ako navrhoval dodatočne právny zástupca žalobkyne. Poukázal na to, že po otvorení pojednávania využil koncentračnú zásadu a uložil stranám, aby v lehote 30 dní predložili všetky návrhy na vykonanie dokazovania týkajúceho sa skompletizovania masy BSM a upozornil strany, že na návrhy dôkazov predložené po tejto lehote nebude prihliadať. Žalovaný však potvrdil, že v čase rozvodu manželstva mal úspory v sume 20.000 eur, čo žalobkyňa nepopierala a sama uviedla v podanej žalobe. Súd prvej inštancie tiež poukázal na tvrdenia žalobkyne, že zo spoločných prostriedkov bola vyplatená suma 440.000 Sk bratovi žalovaného, ako náhrada spoluvlastníckeho podielu na dome, ako aj na tvrdenia žalovaného, že 400.000 Sk, ktorými vyplatil brata, mu dal jeho otec. Žalovaný taktiež uviedol, že pracoval v spoločnosti Hydrotech, kde mal príjem okolo 400 eur, nejakú dobu bol nezamestnaný, potom sa zamestnal ako kurič s príjmom 180 eur mesačne. Náklady domácnosti boli okolo 600 eur, privyrábal si vínom, celkovo mal príjem okolo 700 eur.

6. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, 3 a § 150 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že nespornou skutočnosťou v konaní bolo, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalobkyne a žalovaného zaniklo právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva zo dňa 11.02.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 11.03.2014. Na vyporiadaní BSM sa nedohodli a žalobkyňa sa ho domáhala žalobou doručenou mu dňa 09.02.2017. Jeho úlohou bolo ustáliť, čo nadobudli manželia počas trvania manželstva, teda určiť tzv. masu BSM a vyporiadať ju v zmysle citovaných právnych ustanovení. Súčasťou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov musí byť všetko, čo manželia nadobudli počas trvania manželstva, okrem vecí získaných darom, dedičstvom alebo vecí slúžiacich výlučne osobnej potrebe jedného z manželov. Pri vyporiadaní je každý z manželov oprávnený požadovať, aby mu bolo uhradené to, čo zo svojho vynaložil na

spoločný majetok. Nie je možné opomenúť ako sa ktorý z manželov staral o rodinu, ako sa zaslúžil od nadobudnutie majetku a o jeho udržanie. Pri stanovení ceny pre účely vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa vychádza z ceny vecí v dobe vyporiadania, avšak z jej stavu v dobe zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (R 11/2011). Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, urobí sa jeho vyporiadanie, pri ktorom sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. To platí tak pri podieloch na majetku, ako aj na záväzkoch. Vyporiadanie má dve fázy kvantitatívnu, kedy sa zisťuje rozsah a cena vyporiadavaných vecí a fázu kvalitatívnu, kedy dochádza k rozdeleniu vecí medzi účastníkov konania. Pre úvahu súdu o (ne)rovnosti podielov účastníkov konania je významné, ako sa každý z manželov staral o rodinu a ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Zhrnul, že v konaní bolo preukázané, že manželia žili spoločne v rodinnom dome vo vlastníctve žalovaného, ktorý rekonštruovali z prostriedkov patriacich do BSM. Obaja mali približne podobné príjmy, ktoré pohybovali na úrovni 600-700 eur mesačne a náklady domácnosti znášali spoločne. Žalobkyňa opustila spoločnú domácnosť a odišla bývať k matke. Na svojom účte mala v tom čase čiastku takmer 19.000 eur, ktorú spotrebovala, bez toho aby súdu ozrejmla na aký účel. Tiež v tomto čase prijala platby z poisťných zmlúv a predaja cenných papierov. Od žalovaného dostala k dispozícii sumu 12.000 eur a 1500 eur, ktorú použila okrem zabezpečovania potrieb syna, aj na zariadenie svojej novej domácnosti. Finančné vyrovnanie podielov manželov možno definovať ako sumu, ktorú jeden z manželov zaplatí druhému na vyrovnanie hodnotového rozdielu medzi hodnotou majetku, ktorý sa nadobudol z vyporiadania a hodnotou podielu, ktorý na každého pripadá. Uzavrel, že hodnota majetku patriaceho do BSM, v nehnuteľnostiach predstavuje ku dňu vyporiadania sumu 4.000 eur (hnutelné veci), úspory v sume 20.000 eur a vložené investície do majetku žalovaného v sume 9.062,97 eur. Spolu ide o hodnotu v sume 33.062,97 eur. Polovica tejto sumy je 16.531,48 eur a predstavuje ideálny podiel žalobkyne. Od tejto sumy je potrebné odpočítať čiastku, ktorá je nárokom žalovaného voči žalobkyňi, a to sumu 9.686,94 eur. Rozdiel uvedených súm je čiastka 6.844,55 eur, ktorá predstavuje náhradu spoluvlastníckeho podielu majetku v BSM pre žalobkyňu. Súd prvej inštancie tak popri prikázaní učených hnutelných vecí do výlučného vlastníctva žalovaného, rozsudkom tiež zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi na vyrovnanie jej podielu na vyporiadanom majetku sumu 6.844,55 eur. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 2 C.s.p tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, keď ani jedna strana nebola v spore plne úspešná.

7. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie v celom rozsahu, ktorým žiadala zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, eventuálne, ak odvolací súd dospeje k záveru o účelnosti doplnenia dokazovanie, žiadala o vyhovie žalobe v celom rozsahu, a tiež zaviazat žalovaného nahradiť jej trovy konania v plnom rozsahu. Odvolanie odôvodnila tým, že jej súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj to, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Poukázala na to, že podala žalobu v tejto veci a od zániku BSM prejavila jednoznačnú vôľu vyporiadať BSM na základe dohody, k čomu vykonala viacero pokusov o mimosúdnu dohodu. Žalovaný od samého počiatku sa k vyporiadaniu BSM staval absolútne pasívne, v podstate spochybňoval všetky veci, ktoré navrhovala žalobkyňa zaradiť do masy BSM a aj v priebehu súdneho konania viackrát deklaroval, že nemá záujem napomôcť k tomu, aby bol zistený úplný skutkový stav vecí, ktorý by bol predpokladom pre spravodlivé vyporiadanie. Nakoniec bola nútená podať žalobu, v ktorej vyšpecifikovala veci, ktoré podľa nej patria do BSM s tým, že v priebehu dokazovania budú tieto doplnené o ďalšie veci práva a záväzky aj na základe stanoviska žalovaného. Strany sporu sa v podstate zhodli len na zaradení niektorých hnutelných vecí do tzv. masy BSM, a to osobný automobil E. A., osobný automobil Hyundai, traktorová kosačka Šupa, hnutelné veci nachádzajúce sa v rodinnom dome vo M. na Š. L. XX, predstavujúce predovšetkým časť jeho zariadenia, ďalej úspory žalovaného, investície (vynaložené spoločné finančné prostriedky) na rekonštrukciu uvedenej nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Namietala, že súd prvej inštancie zle zisti skutkový stav vecí, najmä, že nedostatočne resp. nesprávne zistil čo patrí do BSM a pokiaľ aj zaradil veci, práva, záväzky do BSM, tak v nesprávnej hodnote. Po vykonanom dokazovaní ustálil masu BSM, pričom dospel k záveru, že do BSM patria hnutelné vecí, ktoré si nakoniec strany sporu odsúhlasili sami, ďalej finančné prostriedky - úspory žalovaného počas trvania BSM vo výške 20.000 eur, ktorých existenciu a výšku žalovaný uviedol v rámci konania o rozvod manželstva a finančné prostriedky z BSM vynaložené na zhodnotenie majetku vo vlastníctve žalovaného, ktorých výšku namietala. Podľa nej súd prvej inštancie nepochopiteľne a v rozpore so zákonom a ustálenou súdnou praxou nezaradil do majetku nadobudnutého stranami sporu

úspory žalovaného, ktoré si odkladal počas trvania BSM a zostatok finančných prostriedkov na účte žalovaného v peňažnom ústave VÚB, a.s. Podľa jej názoru tiež rozporne s § 143 Občianskeho zákonníka zaradil do masy BSM sumu 12.000, nakoľko v danom prípade sa jednalo o dar žalovaného v prospech žalobkyne, čo sám uviedol vo svojej výpovedi žalovaný na pojednávaní konanom dňa 21.05.2018 (str. č. 5 zápisnice pojednávania). Poukázala, že sám žalovaný odpovedal na otázku súdu: "Je to suma, ktorú som jej dal pre prípad, že by sa niečo stalo...". Uviedla, že rámci dokazovania označila veci, práva a iné hodnoty tvoriace masu BSM a na potvrdenie svojich tvrdení predložila súdu relevantné dôkazy, ktoré potvrdzujú jej skutkové tvrdenia. Strany sporu sa zhodli na určení hnutelných vecí, ako aj ich hodnote ku dňu zániku BSM. Žalovaný nenamietal úspory počas trvania BSM vo výške 20.000 eur. Ohľadom finančných prostriedkov z BSM vynaložených na zhodnotenie majetku vo vlastníctve žalovaného uviedla ich výšku 44.920 eur a poukázala na to, že v rámci dokazovania predložila celú stavebnú dokumentáciu vzťahujúcu k stavbe - zmena dokončenej stavby rodinného domu - nadstavba sedlovej strechy povalou bez zobytnenia podkrovia na Š. XXX/XX M. W. B.. Č.. XXX. Dala do pozornosti, že súdu prvej inštancie ako dôkaz predložila odborné vyjadrenie zo dňa 08.10.2019, ktoré jasným a relevantným spôsobom dokumentuje výšku vložených investícií bývalých manželov do predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaný na potvrdenie svojich skutkových tvrdení, že stavbu (nadstavbu) zrealizoval za sumu 9.002,67 eur, nepredložil žiadne relevantné a hodnoverné dôkazy (faktúry, výdajky, svedecké výpovede), ktoré by potvrdili jeho skutkové tvrdenia. Skôr naopak, žalovaným predložené dôkazy pôsobia vo vzťahu k jeho tvrdeniam kontraproduktívne, a preto žalobkyňa žiadala aby súd prvej inštancie na takéto dôkazy ani neprihliadal. Ohľadom ďalších ňou tvrdených úspor žalovaného vo výške 92.750 eur, uviedla, že dôvodnosť zaradenia tejto položky do masy BSM osvedčuje tým, že sám žalovaný sa na pojednávaní vyjadril, že okrem príjmu z bežnej pracovnej činnosti (zamestnanec) si každý mesiac privyrobil minimálne 500 eur (v skutočnosti možno 3x viac) z nelegálneho predaja vína, resp. výrobkov z hrozna. Porovnaním obsahu výpovede žalovaného v otázke prispievania na chod domácnosti a priznania existencii tzv. vedľajšieho príjmu možno podľa nej logicky dospieť k záveru, že žalovaný si predmetnú sumu odkladal výlučne pre seba, resp. používal výlučne na svoje potreby a nie pre potreby rodiny, t. j. spoločnej domácnosti. Namietala, že nebolo vykonané dokazovanie o zostatku na účte žalovaného vo VÚB, a. s. ku dňu zániku BSM, a to napriek tomu, že vyžiadanie informácie o zostatku na účte žalovaného navrhla žalobkyňa viackrát súdu vykonať. Aj s poukazom na túto skutočnosť nebolo možné spoľahlivo vypočítať a navrhnúť konečné vyporiadanie BSM. Podľa jej názoru dostatočným a zrozumiteľným spôsobom uviedla na základe čoho a akým spôsobom dospela k položkám, ktoré žiada zaradiť do BSM a tiež vyporiadať, pričom poukázala na svoje podania z 09.04.2018, 21.05.2019 a 12.05.2021. Poukázala na to, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku stotožnil s tvrdením žalovaného v otázke zaradenia sumy 12.000 eur do BSM, že nebolo nijako preukázané to, že si žalovaný bez zdôvodnenia ponechal úspory za čas trvania manželstva vo výške 95.750 eur a s tvrdením žalovaného o tom za koľko realizoval rekonštrukciu (nadstavbu) rodinného domu patriaceho do vlastníctva žalovaného. Súdu prvej inštancie vytykala, že mal vysvetliť, z akých dôvodov sa stotožnil s tvrdeniami a dôkaznými prostriedkami zo strany žalovaného nakoľko, že ignoroval ostatné dôkazné prostriedky, ktoré s ním boli v priamom rozpore a prečo postupoval v priamom rozpore s C.s.p. Mala za to, že odôvodnenie rozsudku je v tejto časti nedostatočné a nepresvedčivé, pričom týmto nesprávnym procesným postupom jej súd prvej inštancie znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konajúci súd bol povinný podrobne sa vysporiadať s jej argumentáciou a dôkazným prostriedkom, keď v odbornom vyjadrení je stanovená hodnota, ktorá bola skutočne vynaložená zo spoločných prostriedkov manželov na realizáciu nadstavby podľa projektovej dokumentácie overenej dňa 15.06.2006 v stavebnom konaní. V odbornom vyjadrení sú uvedené dve hodnoty vložených investícií, pričom navrhla, aby súd prvej inštancie vychádzal pri vyporiadaní BSM z hodnoty 44.919,47 eur ako hodnoty spoločne vynaložených prostriedkov z BSM do výlučného vlastníctva žalovaného. Pokiaľ sa nestotožnil s takto vyčíslením výšky investícií, mal vykonať ňou navrhovaný dôkaz - ako to žiadala vo svojom písomnom podaní zo 21.05.2019, bod 3.: "Keďže z doterajšieho priebehu konania vyplýva, že žalobkyňa nevie presne uviesť výšku investícií do nadstavby RD vo M. nakoľko nedisponuje relevantnými dokladmi a naopak žalovaný nechce tieto doklady predložiť zámerne (alebo ich vôbec nemá), taktiež odmietol sprístupniť nehnuteľnosť za účelom vypracovania súkromného znaleckého posudku v zmysle § 209 C.s.p. zo strany žalobkyne, žalobkyňa navrhuje, aby súd za účelom náležitého objasnenia veci (§ 187 C.s.p.) ustanovil znalca ktorý určí (posúdi) výšku náhrady (investícií) toho, čo sa zo spoločného majetku manželov vynaložilo na oddelený majetok jedného z nich... t.j. aká suma sa na tento účel skutočne vynaložila z ich spoločných prostriedkov (rozsudok KS v Nitre z 24. októbra 2007, sp. zn. 25Co/73/2007)." Uviedla, že súd prvej inštancie tento navrhovaný dôkaz bez vysvetlenia nevykonala. Poukázala na to, že žalovaný predložil doklady na základe ktorých tvrdil, že

výška vložených investícií z prostriedkov BSM v rámci nadstavby a prístavby rodinného domu bola vo výške 9.002,67 eur. Relevantnosť a právnu záväznosť týchto dokladov spochybnila v obsahu písomného podania zo dňa 18.07.2017 a 21.05.2018 a z tohto dôvodu je argumentácia žalovaného podľa jej názoru nulitná pre účely tohto konania. Takisto výpovede svedkov navrhnutých žalovaným, týkajúce sa výšky investícií boli zmätočné, odporovali si v podstate veci a aj z týchto dôvodov sú tieto svedecké výpovede irelevantné. Namietala tiež, že súd prvej inštancie riadne neodôvodnil, prečo nezahrnul úspory žalovaného počas trvania manželstva do masy BSM, napriek tomu, že sám žalovaný sa priznal k tomu, že si mimo rodinný rozpočet pravidelne mesačne odkladal sumu 500 eur. Žalovaný sám uviedol na pojednávaní dňa 10.09.2018 koľko mal mesačný príjem: od r. 1999 do roku 2013 zarábal 300 - 450 eur/mesačne, od roku 2013 do roku 2016 zarábal 180 eur/ mesačne. Od roku 1999 do roku 2016 (trvanie BSM) mal "iný" príjem 500 eur/mesačne za predaj vína bez licencie, čo pravdepodobne nie je konečný údaj, t.j. za obdobie 185,5 mesiaca to predstavuje sumu 92.750 eur. Žalovaný ďalej uviedol na pojednávaní konanom dňa 21.05.2018, že "náklady našej domácnosti sa pohybovali okolo 600 eur/mesačne, z toho 400 eur som platil ja". Spolu so stranami býval v spoločnej domácnosti otec žalovaného, ktorý tiež pravidelne prispieval na chod domácnosti. Ona uviedla a žalovaný to nijako nenamietal, že prispievala na domácnosť sumou 300-400 eur. Podľa nej je tak namieste otázka, na aký účel použil žalovaný rozdiel medzi svojím príjmom (300-450 eur za 13 rokov, 156 mesiacov x 450 eur = 70.200 eur, resp. 180 eur za 3 roky t.j. 36 x 180 = 6.480 eur a 500 eur, t.j. za 185,5 mesiacov, t.j. musel mať úspory vo výške 92.750 eur a výdajmi na spoločnú domácnosť, t.j. 185,5 mesiacov x 400 eur = 74.200 eur), t.j. sumu vo výške 169.430 eur - 74.200 eur = 95.230 eur. Túto finančnú sumu jednoznačne žiadala zahrnúť do masy BSM z dôvodu, že ju uviedol sám žalovaný a nevedel uviesť účel na ktorý mala byť táto suma (úspory počas trvania BSM) použitá. Všeobecne poukázala na to, že hlavným zdrojom BSM sú predovšetkým príjmy a úspory z pracovného alebo iného obdobného pomeru, z podnikania, príjmy zo sociálneho poistenia atď. Pri všetkých príjmoch manželov platí zásada, že príjem sa stane predmetom BSM až keď ho oprávnený manžel prevzal. Rovnako poukázala na závery Ústavného súdu SR, týkajúce sa požiadaviek riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v rozhodnutiach III. ÚS 107/07, IV. ÚS 14/07, I. ÚS 243/07, III. ÚS 311/07, I. ÚS 265/05, I. ÚS 33/2012, III. ÚS 199/09. Súd prvej inštancie podľa nej nesprávne právne posúdil otázku znaleckého dokazovania, konkrétne skutočnosť, že v konaní bolo predložené odborné vyjadrenie (§ 206 C.s.p.). Na vlastné náklady si nechala vypracovať odborný posudok - Výpočet ceny na stavbu zo dňa 08.10.2019, vypracovaný spoločnosťou H&W INVEST s.r.o., IČO: 35 906 626. Na pojednávaní bol vypočítaný autor tohto odborného stanoviska a nakoniec súd prvej inštancie v odôvodnení konštatoval, že toto odborné stanovisko a objasnenie odborných otázok súvisiacich s vloženými investíciami samotným odborníkom je pre účely tohto konania nepoužiteľný. Vysvetlenie takéhoto záveru, resp. jeho odôvodnenie zo strany súdu je nejasné, nelogické a možno povedať aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Uviedla, že žalovaný odmietal po celý čas konania na súde poskytnúť akúkoľvek súčinnosť pri zisťovaní a určení veci patriacich do BSM a hlavne odmietal ako výlučný vlastník nehnuteľnosti rodinného domu sprístupniť túto nehnuteľnosť za účelom vykonania obhliadky. Účelom obhliadky malo byť stanovenie hodnoty, resp. výšky finančných prostriedkov pochádzajúcich z BSM a investovaných do nadstavby. Žalovaný taktiež počas konania na súde odmietol založiť do spisu príslušné dôkazy preukazujúce začatie, ako aj realizáciu nadstavby na jemu patriacom rodinnom dome, t.j. odmietol do konania poskytnúť listinné dôkazy ako sú projektová dokumentácia, stavebné povolenie, koľaudačné rozhodnutie, stavebný denník, atď. Naopak ona musela zaobstarať predmetnú dokumentáciu, ktorá by bola podkladom pre znalecké ocenenie veľmi náročným spôsobom, ktorý aj časovo oddŕaľoval ukončenie celého sporu. Uvedeným nesprávnym postupom súd prvej inštancie nielen dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ale aj nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Jeho rozsudkom zároveň došlo k denegatio iustitiae, kedy konajúci súd nerozhodol v súlade s princípom právnej istoty, čo je v rozpore so základnými princípmi nielen C.s.p., ale aj právneho štátu, tak ako je definovaný v Ústave SR. Namietala, že súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov nepostupoval dôsledne podľa § 191 ods. 1 C.s.p., pretože prihliadol iba na okolnosti svedčiace v prospech žalovaného a v jej neprospech, a okolnosti, ktoré svedčia v jej prospech vôbec nevyhodnotil. Napriek skutočnosti, že dokazovanie vo veci vložených investícií pochádzajúcich z BSM do majetku jedného z manželov je náročné v podmienkach na území SR (nákup bez faktúr, bez DPH, neexistencia akýchkoľvek relevantných podkladov pri príprave a realizácii stavby, rekonštrukcie stavby a pod.), tak súd prvej inštancie napriek predloženému odbornému stanovisku a viacerým návrhom na dokazovanie, resp. na pribratie znalca za účelom náležitého objasnenia veci (§ 187 C.s.p.) - t.j. aby ustanovil znalca ktorý určí (posúdi) výšku náhrady (investícií) toho, čo sa zo spoločného majetku manželov vynaložilo na oddelený

majetok jedného z nich, aká suma sa na tento účel skutočne vynaložila z ich spoločných prostriedkov, takýto návrh neakceptoval a pri hodnotení dôkazov sa uspokojil z absolútne irelevantnými podkladmi zo strany žalovaného, ktoré nemajú žiadnu výpovednú hodnotu (len ponuky, bez dokladu o zaplatení, nesedia z časového hľadiska s realizáciou nadstavby a pod.) Podľa jej názoru je potom namieste otázka, prečo súd nedal vyhotoviť na návrh žalobkyne znalecký posudok, účelom ktorého by bolo určiť hodnotu, o ktorú sa individuálny majetok jedného z manželov (žalovaného) v dôsledku spoločnej investície ku dňu vyporiadania zvýšil, aby sa naplnil účel § 150 Občianskeho zákonníka, t.j. pri vyporiadaní BSM po rozvode manželstva. K takémuto názoru dospel aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 347/09-13 zo dňa 13.10.2009, pričom poukázala na časť odôvodnenia uvedeného rozhodnutia ústavného súdu uvádzajúceho závery odvolacieho súdu ("Odvolaciemu súdu je známa doterajšia súdna prax ohľadom výkladu otázky valorizácie investícií uskutočnených za trvania manželstva s poukazom na doslovný výklad rozhodnutia Najvyššieho súdu publikovaného pod R 42/72. Doterajšia judikatúra stále vychádza zo zákazu valorizácie investícií a nahrádzajú sa vo výške prostriedkov vynaložených na investície v dobe ich uskutočnenia v minulosti. Oproti tomu je však nepochybné, že judikatúra dovodila aj koncepciu redukcie investícií, ktorá vznikla asi preto, že opačný výklad zodpovedajúci nosnej myšlienke zákazu valorizácie vedie k absurdným záverom, že pri vyporiadaní BSM budú nahradzované pôvodné investície do vecí ku dňu zániku BSM a ku dňu jeho vyporiadania už neexistujúcich či bezcenných. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti nie je udržateľná myšlienka, že investície budú nahradzované maximálne do výšky prostriedkov vynaložených v budúcnosti aj so súhlasom oboch manželov, pretože reálna hodnota investícií môže byť v dobe vyporiadania celkom iná a z ničoho nemožno odvodzovať, že s týmto následkom boli manželia uzročení. Naopak takýto predpoklad je v súlade s reálnym ekonomickým správaním osôb. Dôsledky takejto aplikácie zákona nie sú spravodlivé a smerujú proti zmyslu a účelu Občianskeho zákonníka v dnešnej dobe, keď pojmy ako inflácia, výnos majetku, riziko, trhové utváranie cien majú na rozdiel od doby pred rokom 1989 zásadný význam a určujú v podstate správanie osôb. Za vhodnejší sa odvolaciemu súdu javí extenzívny výklad, ktorý vedie k chápaniu investícií ako k hodnote, o ktorú sa individuálny majetok jedného z manželov v dôsledku spoločnej investície ku dňu vyporiadania zvýšil. Takýto prírastok je v skutočnosti tým, čo ku dňu vyporiadania bolo na majetok vynaložené. Potom náprava takéhoto obohatenia medzi manželmi je zrejme účelom príslušného ustanovenia Občianskeho zákonníka"). Ďalej žalobkyňa poukázala na to, že uvedenou problematikou sa tiež zaoberal Ústavný súd SR uznesení II. ÚS 17/2016-13 zo dňa 14.01.2016, v ktorom jednoznačne deklaroval, že "súdy by pri rozhodovaní o vyporiadaní BSM nemali striktné postupovať podľa doterajšej rozhodovacej praxe a mali by pri svojom rozhodovaní brať do úvahy časový a hlavne ekonomický dopad na právnu úpravu danej problematiky, nakoľko doteraz súdy vychádzali pri hodnotení a rozhodovaní z § 150 Občianskeho zákonníka, ktorý bol prijatý s účinnosťou 01.04.1964, i. j. inom časovom období, ktoré je rozdielne od terajšieho stavu a princípov slobodného trhu a trhovej ekonomiky." Podľa jej názoru sa mal súd prvej inštancie prikloniť k odbornému vyjadreniu spoločnosti H&W INVEST s.r.o., ktorá disponuje potrebnými odbornými vedomosťami, a nie sám vyhodnotiť, že odborník, fundovaná osoba vyhodnotila situáciu nesprávne. Podľa nej teda všetko doposiaľ uvedené bez akýchkoľvek pochybností potvrdzuje jej tvrdenia, avšak súd prvej inštancie ich arbitrárne samovoľne v odôvodnení rozsudku odignoroval, čím nielen dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ale aj vec nesprávne právne posúdil a nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie taktiež nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Poukázala taktiež na Čl. 2 C.s.p., podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je právo strany na "rovnosť zbraní". Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva tkvie zásada rovnosti zbraní v tej skutočnosti, že v civilnom konaní "musí byť každému účastníkovi poskytnutá rozumná možnosť ukázať svoju vec (vrátane dokazovania) za podmienok, ktoré ho nedostávajú do podstatnej nevýhodnej situácie ako jeho oponenta." Poukázala aj na závery ústavného súdu v rozhodnutiach IV. ÚS 49/09, IV. ÚS 233/04, IV. ÚS 95/07, IV. ÚS 77/02. Doplnila, že odvolanie voči výroku o náhrade trov konania je naviazané na odvolanie voči prvému výroku. Mala teda za to, že sú dané dôvody na vyhovieť žalobe v celom rozsahu. V zmysle príslušných ustanovení C.s.p. jej potom patrí náhrada trov konania v celom rozsahu, z čoho vyplýva, že ani výrok o náhrade trov konania nie je správny a musí byť zmenený. V prípade úspechu si uplatnila voči žalovanému náhradu trov konania vrátane odvolacieho konania v plnom rozsahu.

8. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a právne odôvodnený, vynímajúc výrok o trovách

konania, v ktorej časti podal odvolanie. V ostatnej časti súd prvej inštancie podľa neho riadne, na základe dostatočne vykonaného dokazovania zistil a posúdil skutkový i právny stav veci a vo veci rozhodol v súlade so zákonom. Odkázal na svoje doterajšie písomné vyjadrenia, prednesy a predložené dôkazy a zotrval na svojom stanovisku k meritu veci. Mal za to, že jeho nároky sú skutkovo a právne opodstatnené a dôkazne preukázané. Osobitne odkázal na obsah jeho záverečného vyjadrenia zo dňa 31.05.2021, v ktorom sa podrobne vyjadril ku všetkým zásadným aspektom prejednávanej právnej veci. Vzhľadom na jeho rozsiahlosť, ako aj na skutočnosť, že v odvolaní žalobkyne sa nenachádzajú nové rozhodné skutkové ani právne tvrdenia, na ktoré by už do rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol poukázal, nepovažoval za potrebné opakovať to, čo už v rámci vykonaného dokazovania, resp. svojej záverečnej reči vyslovil. S obsahom odvolania žalobkyne nesúhlasil, vrátane špecifikovaných odvolacích dôvodov, pre ktoré bolo podané. Podľa jeho názoru je napadnuté rozhodnutie skutkovo i právne, riadne a zrozumiteľne odôvodnené. K námietkam žalobkyne o potrebe vykonania ďalšieho dokazovania uviedol, že žalobkyňa mala v rámci celého konania dostatok priestoru na to, aby navrhla vykonanie relevantných dôkazov a aby rozporovala jeho tvrdenia. Nesúhlasil s jej vyjadrením, že on neuniesol dôkazné bremeno s tým, že túto otázku vníma opačne a má za to, že to bola práve žalobkyňa, ktorá po celý čas dokazovania nepreukázala opodstatnenosť svojich tvrdení. Rovnako nesúhlasil, že by neprecizoval masu BSM, resp. nekonkretizoval svoj návrh na vyporiadanie spoločne nadobudnutého majetku. Od počiatku a následne po celý čas konania zotrval na svojich pôvodných tvrdeniach, vrátane špecifikácie uplatňovaného nároku. Žalobkyňa neustále menila rozsah toho, čo si mienila uplatniť, pričom neodôvodnene a neprimerane svoje nároky stupňovala. Uplatnil si tiež náhradu trov odvolacieho konania.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj žalovaný, a to do výroku o náhrade trov konania. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, ktorý mu nepriznal náhradu trov konania s poukazom na § 255 ods. 2 C.s.p. a skutočnosť, že ani jedna zo strán sporu nebola v spore plne úspešná. Mal za to, že účastník, ktorý v spore uspel, a to i čiastočne, má nárok na náhradu trov konania, ktoré vynaložil v súvislosti so súdnym konaním, či už v plnej výške alebo čiastočne, resp. pomerne k dosiahnutému výsledku sporu. Súd v takom prípade uplatní zásadu zodpovednosti za výsledok. Žalovaný pripúšťa, že nemal 100 % (plný) úspech vo veci, ale preukázateľne mal čiastočný úspech, a to v pomere k žalobkyni podstatným rozdielom, čo podľa jeho názoru zakladá jeho nárok na náhradu trov konania. Čiastočný úspech vo veci zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania. Nárok na čiastočnú náhradu trov konania sa vypočíta tak, že úspech účastníka konania, ktorému vzniká povinnosť náhrady trov konania, sa odpočíta od úspechu účastníka, ktorému vzniká právo na náhradu trov, a výsledok zakladá pomerný nárok na náhradu trov účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva. Faktom je, že v rámci žalobného petitu navrhoval vyplatiť z titulu peňažného vyrovnania bývalých manželov od počiatku sumu 6.400 eur (a to už v predsúdnom štádiu) a v rámci záverečného návrhu predneseného dňa 31.05.2021 sumu 6.626,73 eur. Súd prvej inštancie ho svojim rozhodnutím zaviazal k vyplateniu sumy 6.844,55 eur peňažného vyrovnania. Žalobkyňa pôvodne navrhovala, aby jej zo strany žalovaného bola vyplatená suma 20.000 eur, pričom v záverečnom návrhu výška ňou uplatňovaného nároku predstavovala sumu 80.085 eur peňažného vyrovnania. Poukázal na to, že existuje zásadný nepomer medzi výškou uplatňovaného nároku na peňažné vyrovnanie bývalých manželov žalobkyňou a ním v kontexte so sumou, ktorá bola dotknutým rozsudkom žalobkyni priznaná, o to viac, že žalobkyňa na rozdiel od neho podstatným spôsobom počas konania menila svoj žalobný návrh od sumy 20.000 eur k sume 80.085 eur. Od počiatku zotrval jednak na svojich skutkových tvrdeniach, ako aj na svojom žalobnom návrhu, vrátane navrhovanej výšky peňažného vyrovnania. Bola to predovšetkým žalobkyňa, ktorá svojou procesnou aktivitou neefektívne zvyšovala náklady súvisiace s priebehom súdneho konania a prejednávaním tejto právnej veci. Dal tiež do pozornosti, že rozhodovacia činnosť súdov v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vychádza zo všeobecne prijímanej zásady, že vedenie sporu, respektíve obrana skutočných (nie domnelých) práv v súdnom konaní, nemôže byť strane, ktorá mala v spore úspech na škodu. Hrozba, že v prípade neúspechu v súdnom konaní môže byť neúspešná strana sporu zaviazaná povinnosťou uhradiť druhej strane náklady (trovy), ktoré táto strana vynaložila na vedenie sporu, má odrádzať od svojvoľného podávania zjavne neodôvodnených žalôb, respektíve má odradiť od zjavne neúspešného uplatňovania domnelých práv v súdnych konaniach. § 257 C.s.p. umožňuje súdu vždy zvážiť všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, zobrať do úvahy dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočne nepriznať nárok na náhradu trov súdneho konania tej strane sporu, ktorá by inak náhradu takýchto trov konania mala v zmysle príslušných zákonných ustanovení právny nárok. Predmetné procesné ustanovenie však predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie. Podľa týchto zásad platí, že neúspešná strana sporu

je povinná nahradiť úspešnej strane sporu trovy konania, ktoré úspešnej strane v spore vznikli, pričom zároveň platí, že sudy sú povinné zaviazat' sporovú stranu, ktorá svojim zavinením vznik trov spôsobilá, aby tieto trovy protistrane nahradila. Z odôvodnenia rozhodnutia, ktorým súd nepriznal strane sporu nárok na náhradu trov konania, musí byť vždy možné jednoznačne zistiť, z akých skutkových a právnych záverov vychádzal, inak je rozhodnutie súdu v tejto časti nepreskúmateľné. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. rozsudok v dotknutom výroku o trovách konania zmenil a priznal mu nárok na náhradu trov konania alebo aby v tejto časti rozsudok súdu zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na opätovné rozhodnutie.

10. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá ho považovala za účelové a právne irelevantné. Žalovaný v odvolaní podľa nej neuviedol také skutočnosti, resp. dôvody, ktoré zakladajú dôvodnosť podania odvolania, t.j. nenapĺňajú skutkovú podstatu odvolacieho dôvodu, ktorým odôvodnil žalovaný svoje odvolanie (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Poukázala na to, že vo svojom odvolaní uviedla tiež skutočnosti resp. dôvody, prečo sa odvoláva voči výroku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Uviedla, že obsah odvolania žalovaného je v rozpore jednak so skutkovým stavom a jednak s hmotným právom, t. j. zákonnou úpravou uvedenou v § 251 a nasl. C.s.p. Dala do pozornosti, že žalovaný sa od zániku BSM vehementne bránil spravodlivo a zákonným spôsobom vyporiadať BSM. Tieto skutočnosti vyplývajú zo samotného priebehu dokazovania v predmetnej veci na súde prvej inštancie. Žalovaný viackrát pred súdom deklaroval svoju nechotu dostatočne a úplne zistiť, čo patrí do majetku BSM a hlavne odmietal bezdôvodne zistiť súdu výšku vložených investícií pochádzajúcich z prostriedkov patriacich do BSM na realizáciu nadstavby, prístavby a rekonštrukcie rodinného domu vo Vinosadoch. Žalovaný odmietol poskytnúť súdu kompletnú dokumentáciu týkajúcu sa stavebného konania a pred súdom vyhlásil, že do nehnuteľnosti nepustí žiadneho znalca, resp. odborníka, ktorý by posúdil výšku investícií ku dňu vyporiadania BSM, t.j. hodnotu, o ktorú sa individuálny majetok jedného z manželov (žalovaného) v dôsledku spoločnej investície ku dňu vyporiadania zvýšil, čím by sa naplnil účel § 150 Občianskeho zákonníka pri vyporiadaní BSM. Nie je pravdou, že ona svojou procesnou aktivitou neefektívne zvyšovala náklady súvisiace s priebehom súdneho konania a prejednávania tejto právnej veci, ako to tvrdí žalovaný. Naopak on od začiatku procesu vyporiadania (a to nie len na súde) sa staval k vyporiadaniu laxne, negativistický a s cieľom skôr veci zahmlievať, pričom účelom spravodlivého a zákonného vyporiadania by naopak mala byť súčinnosť a ochota oboch bývalých manželov na rýchlom, efektívnom a hospodárnom vyporiadaní ich zaniknutého BSM. Poukázala na to, že "v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd vyporiada len tie veci (majetok) patriace do tohto spoluvlastníctva, ktoré účastníci urobili predmetom konania. (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 999/2006 o dňa 09.11.2006). Dala tiež do pozornosti, že viackrát žiadala súd prvej inštancie, aby žalovaného zaviazal k spolupracovaniu pri objasnení skutkového stavu a do konania predložil dôkazy, ktorými disponoval výlučne on, nakoľko ona bola nútená sa zo spoločnej domácnosti odsťahovať a nemala prístup k žiadnym písomným dôkazným materiálom. Žalovaný v priebehu konania odmietal takéto dôkazy do súdneho spisu založiť a ona bola nútená prácnym a finančne náročným spôsobom preukazovať svoje skutkové tvrdenia, napriek tomu, že žalovaný nimi fyzicky disponoval (stavebná dokumentácia, doklady o realizácii nadstavby, atď.). Na základe uvedeného je teda podľa nej preukázaný opak tvrdenia žalovaného o tom, kto a akým spôsobom prispieval k riadnemu zisteniu skutkového stavu veci a kto a ako efektívne v dokazovaní postupoval. Prístup strán sporu k efektívnemu a hospodárnemu vyriešeniu celej veci je možné bez problémov zistiť, resp. overiť si zo spisového materiálu, to jednak z písomných podaní strán sporu a jednak z ústnych výpovedí na samotných pojednávaniach konaných na súde. V plnom rozsahu trvala na všetkých skutočnostiach, ktoré uviedla v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie - a to sa týka aj časti rozhodnutia prvostupňového súdu o náhrade trov konania. Uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že odvolanie voči výroku o náhrade trov konania je naviazané na odvolanie voči prvému výroku, má za to, že odvolací súd akceptuje aj ňou uvedené skutkové aj právne dôvody v samotnom odvolaní, ako aj v tomto vyjadrení a rozhodne, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňu trovy konania v plnom rozsahu.

11. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne vo veci samej nie je dôvodné, avšak dôvodným je odvolanie žalovaného do výroku o náhrade trov konania.

12. Žalobkyňa v odvolaní namietala správnosť zisteného skutkového stavu veci týkajúceho sa predmetu vyporiadania a jeho hodnoty, keď podľa nej súd prvej inštancie do masy BSM omylom zaradil finančné prostriedky 12.000 eur, ktorými disponovala žalobkyňa, a naopak nezaradil úspory žalovaného vo výške 92.750 eur ani zostatok na jeho bankovom účte vo VÚB, a.s. Namietala aj súdom prvej inštancie zistenú výšku investície 9.062,97 eur vynaloženej počas trvania manželstva z prostriedkov BSM do majetku (nehnutelnosti) vo výlučnom vlastníctve žalovaného, ktorá podľa nej predstavovala sumu 44.920 eur.

13. V súvislosti so sumou 12.000 eur zaradenou do hodnoty vyporiadania žalobkyňa konkrétne namietala, že išlo o dar zo strany žalovaného, čo i sám potvrdil, keď v konaní pred súdom prvej inštancie (na pojednávaní 21.05.2018) uviedol, že túto sumu "jej dal pre prípad, že by sa niečo stalo...". Odvolací súd v tomto smere dáva predovšetkým do pozornosti, že darovanie vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva jedným manželom druhému manželovi je neprípustné. Takéto darovanie medzi manželmi nie je možné, pretože by znamenalo premenu vlastníckeho režimu vecí, ktorá sa nachádza v bezpodielovom spoluvlastníctve, na výlučné vlastníctvo iba jedného z manželov a malo by za následok zánik BSM k spoločným veciam a vo svojich dôsledkoch by znamenalo obchádzanie kogentných ustanovení Občianskeho zákonníka o rozsahu BSM. K zániku BSM môže dôjsť iba v prípadoch zákonom presne určených, nie však dispozíciou manželov, a teda ani vzájomnou darovacou zmluvou. Každý z manželov má totiž vlastnícke právo k celej veci, vzhľadom na to práva jedného manžela sú obmedzené rovnakými právami druhého z manželov. Právne vzťahy, ktoré vyplývajú z BSM, sa prejavujú iba vo vzťahu k celej veci, a to či už ide o vzťahy medzi manželmi navzájom alebo o vzťahy k tretím osobám, takže tu neexistuje podiel, ktorý by mohol byť samostatným predmetom majetkovoprávných vzťahov. Ak má teda každý z manželov vlastnícke právo k celej veci, obmedzené rovnakým právom druhého manžela, nemôže jeden z manželov toto svoje právo previesť na druhého manžela, a to ani darovacou zmluvou. Darovacia zmluva, ktorou jeden manžel daruje vec patriacu do bezpodielového spoluvlastníctva manželov druhému manželovi, je so zreteľom na ustanovenie § 39 OZ absolútne neplatná (napr. R 6/1979; Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol. Občiansky zákonník I. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015. § 143). Príslušne tak argumentoval aj žalovaný už v konaní pred súdom prvej inštancie reagujúc na tvrdenia žalobkyne o darovaní finančných prostriedkov zo strany žalovaného počas trvania manželstva. V konaní ani nebolo preukazované či vôbec tvrdené, že by predmetné prostriedky pochádzali z jeho výlučného vlastníctva. Napokon, pokiaľ žalobkyňa dôvodnosť svojej argumentácie zakladá na tom, že žalobca na pojednávaní uviedol, že jej tieto finančné prostriedky "dal pre prípad, že by sa niečo stalo", odvolací súd navyše uvádza, že z takejto formulácie nemožno bez ďalšieho vyvodit' úmysel ich darovania (§ 628 Občianskeho zákonníka). Tento úmysel priamo vyvracia aj stanovisko žalovanej strany na pojednávaní dňa 16.04.2018, že v prípade tejto sumy "v žiadnom prípade nejde o dar, žalovaný previedol tieto peniaze na účet žalobkyne ako rodinné úspory, ktoré majú byť k dispozícii na potreby rodiny". Náležite tak súd prvej inštancie (pri svojom závere, že predmetná suma patrí do BSM) uviedol, že žalovaný poprel, že by sa jednalo o finančný dar poskytnutý žalobkyňi. Nebolo potom možné dospieť k záveru, že by predmetná suma 12.000 eur bola (prípustným) darom a že by súd prvej inštancie pri jej zaradení do masy BSM z tohto dôvodu pochybil.

14. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj otázku finančných úspor žalovaného, keď do masy BSM zaradil sumu 20.000 eur, ktorá nebola medzi stranami sporná. Podľa tvrdení žalobkyne v odvolaní, ňou navrhovaný predmet vyporiadania úspor žalovaného v priebehu sporu navýšila o sumu 92.750 eur, vzhľadom na vyjadrenia žalovaného na pojednávaní, že okrem príjmu z bežnej pracovnej činnosti si každý mesiac privyrobil minimálne 500 eur z predaja vína, resp. výrobkov z hrozna. Existenciu takýchto celkových úspor v čase zániku manželstva žalovaný v konaní popieral s poukazom na priebežné použitie a spotrebovanie daných finančných zdrojov na chod domácnosti (napr. podanie zo dňa 17.05.2019). Súd prvej inštancie dal správne do pozornosti, že predmet vyporiadania tvorí všetko, čo patrilo do spoluvlastníctva a čo existovalo v čase jeho zániku - t.j. zániku manželstva (§ 148 Občianskeho zákonníka), ku ktorému došlo právoplatnosťou rozsudku o rozvode dňa 11.03.2014. V konaní nebolo preukázané, že v čase zániku BSM žalovaný disponoval ďalšími finančnými úsporami (z jeho vedľajšieho príjmu počas trvania manželstva) nad už zaradenou sumou 20.000 eur, a preto nebolo možné tieto ďalšie prostriedky do masy BSM na vyporiadanie zahrnúť. Na uvedenom nemôžu nič zmeniť ani žalobkyňou uvádzané vyčíslenia pravidelných mesačných nákladov domácnosti, pričom naopak už tieto samotné predpokladajú aspoň určitý podiel spotrebovania tohto príjmu (žalobca sa mal podľa nich podieľať na nákladoch domácnosti sumou 400 eur, pričom od r. 1999 do r. 2013 zarábala mesačne 300-450 eur a od r. 2013 do r. 2016 mesačne 180 eur). Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne poukázal na to, že predmetné tvrdenia by prichádzali do úvahy iba vtedy, ak by tieto úspory zostali

počas trvania manželstva nedotknuté a nespotrebované, čo však nebolo počas konania preukázané. Žalobkyňa súdu prvej inštancie v odvolaní ďalej vytýkala vo vzťahu k nezistenému zostatku na účte žalovaného v čase zániku manželstva, že nevykonala riadne navrhované dokazovanie vyžiadanim si tejto informácie. Ani táto námietka však nemôže úspešne spochybníť relevanciu a vecnú správnosť zisteného skutkového stavu týkajúceho sa finančných prostriedkov žalovaného. Súd prvej inštancie sa danému návrhu žalobkyne riadne venoval v odôvodnení napadnutého rozsudku (§ 220 ods. 2 C.s.p.), kde v súvislosti s predmetným "dodatčným" návrhom na vykonanie dokazovania poukázal na skutočnosť, že po otvorení pojednávania využil koncentračnú zásadu, uložil stranám, aby v lehote 30 dní predložili všetky návrhy na vykonanie dokazovania, týkajúceho sa skompletizovania masy BSM a upozornil ich, že na návrhy dôkazov predložené po tejto lehote, prihliadať nebude. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 07.02.2018 stranám sporu uložil, aby v lehote 30 dní písomne navrhli všetky návrhy na vykonanie dokazovania. Žalobkyňa (príslušné) dokazovanie do uplynutia tejto lehoty (dňa 09.03.2018) nenavrhovala, urobila tak až písomným podaním do dňa 20.06.2018, na ktoré jej súd prvej inštancie dňa 06.09.2018, zodpovedajúco uvádzanej časti odôvodnenia (vzhlľadom na uloženie lehoty na predloženie prostriedkov procesnej obrany a útoku), oznámil, že nebude navrhované dôkazy zabezpečovať.

15. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa čl. 8 Základných princípov C.s.p. sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Z čl. 10 ods. 1 Základných princípov C.s.p. vyplýva stranám povinnosť postupovať v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Súd môže určiť stranám záväznú procesnú lehotu na niektoré procesné úkony (čl. 10 ods. 3 Základných princípov C.s.p.). S týmito zásadami je spojená aj povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 C.s.p.). Vychádzajúc z uvedeného sú strany sporu povinné rešpektovať pokyny súdu smerujúce k prejednaniu sporu, pričom zákon umožňuje súdu určiť stranám záväznú lehotu na predloženie vyjadrení obsahujúcich skutkové tvrdenia, prípadne na predloženie návrhov na vykonanie dôkazov s tým, že v prípade nedodržania predmetnej lehoty súd nemusí na neskôr predložené tvrdenia alebo návrhy prihliadnuť, čo predstavuje procesnú preklúziu práva. Účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prietahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné. Táto skutočnosť je o to výraznejšia, ak je strana sporu zastúpená advokátom, ktorý by mal chápať význam a dôsledky sudcovskej koncentrácie konania, a ktorý by mal mať dostatočné vedomosti na to, aby posúdil, že nerešpektovanie výzvy súdu spojenej so sudcovskou koncentráciou môže mať za následok stratu sporu na strane svojho klienta. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo 43/2018 zo dňa 26.02.2019)

16. Možno tiež poukázať na záver Ústavného súdu SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 530/2018 zo dňa 15.11.2018 (89/2018), podľa ktorého: "Keďže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať."

17. Vyššie zhrnuté pravidlá zákonnej a sudcovskej koncentrácie sa nepochybne uplatňujú aj v konaní o vyporiadanie BSM. V preskúmanom prípade súd prvej inštancie v súlade s nimi uplatnil možnosť sudcovskej koncentrácie konania v zmysle § 153 ods. 1 a 2 C.s.p., a zároveň v súlade s ust. § 153 ods. 3 C.s.p. v napadnutom rozsudku dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo neprihliadol na predmetný návrh žalobkyne na vykonanie dokazovania vyžiadanim výpisu z bankového účtu žalovaného (prostriedok procesného útoku). Procesný postup prvoinštančného súdu bol preto správny. Žalobkyňa pritom v odvolaní daný dôvod osobitne nenamietala ani neuvádzala žiadne podstatné skutočnosti spochybňujúce správnosť jeho postupu. Odvolací súd však po preskúmaní správnosti postupu súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie skutkový stav veci ustálil na základe dokazovania správne vykonaného len procesne prípustnými dôkazmi, čo nemohlo mať za následok porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces.

18. Odvolací súd navyše dodáva, že predmetnú námietku týkajúcu sa prostriedkov na bankovom účte žalovaného nebolo možné považovať za dôvodnú ani vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie o nepreukázaní ďalších úspor žalovaného vo výške 92.750 eur. Napriek tvrdeniam žalobkyne, že túto položku (úspory žalovaného z predaja vína resp. výrokov z hrozna) v spore uplatňovala až v reakcii na výsluch žalovaného (na pojednávaní dňa 21.05.2018 uviedol že si privyrábal vínom a dňa 10.09.2018, že to bolo v priemere 500 eur mesačne), je zrejmé, že nešlo pre žalobkyňu o nové skutočnosti či tvrdenia. Už v konaní o rozvoze manželstva strán sporu (ktoré v tomto konaní predložila samotná žalobkyňa ako prílohu k žalobe) bolo skutkovo ustálené, že žalovaný si privyrábal výrobou a predajom vína a z tejto činnosti je jeho príjem cca 600 eur. Uvedené má za následok, že žalobkyňou namietané nevykonanie navrhnutého dokazovania vyžiadaním výpisu z účtu žalovaného nebolo uplatnené včas ani vo vzťahu k tvrdeniam o ďalších úsporách žalovaného, keďže ho žalobkyňa mohla uplatniť skôr, v rámci súdom prvej inštancie určenej lehoty.

19. Z § 150 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov má každý právo na to, aby sa mu vrátilo to, čo zo svojho individuálneho majetku vynaložil na spoločný majetok, avšak zároveň je každý povinný (do spoločného majetku) povinný vrátiť to, čo sa z neho vynaložilo na jeho výlučný majetok.

20. Za dôvodné odvolací súd nepovažuje s poukazom na citované ustanovenie § 150 OZ ani odvolacie námietky žalobkyne týkajúce sa výšky investícií z prostriedkov BSM do výlučného vlastníctva žalovaného, ktoré boli vynaložené na rekonštrukciu jeho rodinného domu - nadstavbu sedlovej strechy s povalou, bez zobytnenia podkrovia, realizovanú na základe stavebného povolenia zo dňa 15.06.2006. Súd prvej inštancie vychádzal z preukázaných prostriedkov v sume 9.062,97 eur vyplývajúcich z listinných dôkazov (faktúr, príjmové a dodacie listy) predložených žalovaným. Poukázal tiež na predložený projekt stavby z novembra 2005, overený dňa 15.06.2006 v stavebnom konaní ako podklad na uskutočnenie stavby podľa stavebného povolenia, v ktorom bola ako predpokladaný investičný náklad uvedená suma 250.000 Sk (8.298,48 eur). Zistil, že danú rekonštrukciu strechy a príslušné činnosti (tesárske práce, nákup dreva a strešnej krytiny, nákup tvárnic, výmena okien, úprava fasády atď.) vykonával svojpomocne za pomoci kamarátov a jeho otca, čo bolo podložené aj vykonanými svedeckými výpoveďami. Spôsob uskutočnenia rekonštrukcie žalobkyňa nespochybňovala. Namietala, že súd prvej inštancie mal vychádzať zo sumy 44.920 eur, ktorá vyplývala z ňou predloženého odborného vyjadrenia zo dňa 08.10.2019, ktoré podľa nej jasným a relevantným spôsobom dokumentuje výšku vložených investícií. Vzhľadom na rozpory vo výške tvrdených investícií a námietky ich odhadu v odbornom vyjadrení spoločnosti H & W INVEST s.r.o., súd prvej inštancie vykonal výsluch projektanta Ing. Petra Holého, ktorý odborné vyjadrenie vypracoval. Poukázal na to, že projektant vychádzal z predloženej projektovej dokumentácie zo dňa 15.06.2006, pričom rozpočet bol vypracovaný v cenovej úrovni v roku 2019 a bol prepočítaný štatistickým indexom na úrovni ceny v roku 2006, keďže cenníky z roku 2006 už neboli k dispozícii. Dal rovnako do pozornosti, že projektant stavbu fyzicky nevidel, vychádzal z predloženej projektovej dokumentácie, ktorá bola daná i stavebnému úradu a na základe toho vyhotovil výkaz - výmer, pričom nevedel potvrdiť, či všetky práce a jednotlivé položky uvedené vo výkaze boli aj realizované, nakoľko toto zaznamenáva stavebný denník, ktorý nemal k dispozícii. Keďže vychádzal len predpokladov a domnienok, išlo podľa neho len o odhad ceny stavby nepoužiteľný pre účely tohto konania.

21. Dokazovanie je časťou civilného sporového konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je myšlienková činnosť súdu, v rámci ktorej vykonaným dôkazom prisudzuje určitú hodnotu. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má dôkazy hodnotiť. Uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 C.s.p. v spojení s § 191 C.s.p.), iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (čl. 16 ods. 2 C.s.p., § 192, § 193, § 205 C.s.p.). Zo žiadneho ustanovenia C.s.p. nevyplýva, akú výpovednú, resp. dôkaznú hodnotu má súd tomu ktorému vykonávanému dôkazu priradiť, keďže pri hodnotení dôkazov je súd zásadne slobodný. V hodnotiacej činnosti je súd obmedzený iba vnútorným presvedčením a hodnotiaci záver je povinný stručne a jasne odôvodniť tak, ako to vyplýva z § 220 ods. 2 C.s.p.

22. Súdom prvej inštancie ustálenú výšku predmetnej investície z prostriedkov BSM do výlučného majetku žalovaného v sume 9.062,97 eur, považoval odvolací súd za správnu. Uvedené zistenie má

totiž dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch, ktoré súd prvej inštancie aj náležite vyhodnotil, pričom vyhodnotenie vykonaného dokazovania a skutkové závery ním prijaté aj dostatočne odôvodnil, keď zrozumiteľne a logicky vysvetlil dôvody, pre ktoré sa nestotožnil s vyčíslením tejto sumy v odbornom vyjadrení predloženým žalobkyňou a toto považoval na účely tohto konania za nepoužiteľné. Ako vyplýva z príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, k danému záveru dospel z dôvodu rozporných či vyvrátených položiek účtovaných prác v odbornom vyjadrení, náležite poukázal aj na nesprávne zaúčtovanie ceny práce či odvozu a likvidácie odpadu, keď v konaní vyšlo najavo a bolo nesporné, že práce boli vykonávané prevažne svojpomocne (bez vynaloženia osobitných finančných prostriedkov). Správne tiež prvoinštančný súd zohľadnil, že podkladom odborného vyjadrenia bol len domnelý, predpokladaný rozsah rekonštrukcie v zmysle projektovej dokumentácie, bez potvrdenia a obhliadky skutočne realizovanej nadstavby či stavebného denníka, ako aj to, že samotná výsledná výška nevychádzala z vtedy aktuálneho cenníka, ale bola výsledkom prepočtu ceny uvedených odhadovaných položiek cenovým indexom ku času uskutočnenia stavby. Obsah odborného vyjadrenia bol tak v rozpore s ostatnými dôkazmi a nepreukazoval vynaloženie skutočných výdavkov na jednotlivé práce rekonštrukcie, čo bolo v spore naopak poskytnuté žalovaným predloženými listinnými dôkazmi, navyše vo výške približne zodpovedajúcej predpokladaným nákladom v zmysle príslušnej projektovej dokumentácie vydaného stavebného povolenia. Nemožno tak súhlasiť s odvolacími (len) tvrdeniami žalobkyne, že žalovaný nepredložil žiadne relevantné a hodnoverné dôkazy (faktúry, výdajky, svedecké výpovede). Pokiaľ uvádzala, že žalovaným predložené dôkazy pôsobia k jeho tvrdeniam kontraproduktívne, resp. už boli ňou relevantne spochybnené v jej podaniach pred súdom prvej inštancie, alebo, že je argumentácia žalovaného nulitná a príslušné výpovede svedkov zmätočné, rozporuplné a irelevantné, svoje vyjadrenia a výhrady nekonkretizovala ani relevantným spôsobom bližšie nešpecifikovala.

23. Žalobkyňa súdu prvej inštancie tiež vytykala, že ak nesúhlasil s jej vyčíslením hodnoty investície, mal vykonať ňou navrhované znalecké dokazovanie a ustanoviť znalca, ktorý by predmetnú výšku určil. Poukazovala pritom na svoj písomný návrh zo dňa 21.05.2019, v ktorom dôvodila tým, že výšku investícií nevie presne určiť, keďže nedisponuje relevantnými dokladmi a žalovaný ich nechce zámerne predložiť (alebo ich vôbec nemá) a odmieta sprístupniť nehnuteľnosť za účelom vypracovania súkromného znaleckého dokazovania. Odvolací súd tieto námietky nevykonania navrhovaného dokazovania považoval za celkom neopodstatnené a účelové. Akékoľvek pochybnosti o správnosti postupu súdu prvej inštancie vyvracia už samotný obsah spisu, keď súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 22.05.2019 (so súhlasným stanoviskom žalovaného) pripustil znalecké dokazovanie súkromným znaleckým posudkom a žalobkyni uložil špecifikovať predmet znaleckého dokazovania a zabezpečiť súkromno-znalecký posudok, ku ktorého vyhotoveniu bude prizvaná aj protistrana. Je teda zrejmé, že ak žalobkyňa mala záujem o znalecké dokazovanie so súčinnosťou žalovaného, súd prvej inštancie jej vzhľadom na uvedený návrh vytvoril možnosť jeho uskutočnenia zodpovedajúcou príslušnou formou súkromného znaleckého posudku, v ktorom by mal znalec možnosť oboznámiť sa s potrebnými informáciami na vypracovanie znaleckého posudku (§ 209 ods. 3 C.s.p.). Žalobkyňa však následne v podaní zo dňa 22.10.2019 od zabezpečenia súkromného znaleckého posudku sama upustila (vzhľadom na dopytom zistenú predpokladanú cenu posudku) a v konaní predložila predmetné odborné vyjadrenie, s tým, že už získala príslušnú stavebnú dokumentáciu. Keďže súd prvej inštancie pripustil vykonanie navrhovaného znaleckého dokazovania, na ktorom však samotná žalobkyňa netrvala, je aj táto jej námietka nevykonania navrhovaného dokazovania nedôvodná.

24. V prípade investícií z bezpodielového spoluvlastníctva manželov do ostatného majetku jedného z nich, sú prostriedkami, ktoré je tento manžel povinný nahradiť, prostriedky skutočne vynaložené na tieto investície. Určujúce sú ceny týchto vecí v čase, kedy boli vynaložené. Ide o náklady, ktoré boli vynaložené v čase minulom a jeho výška ku dňu zániku manželstva ani ku dňu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva nie je inak modifikovaná (Najvyšší súd SR, sp. zn. 8 Cdo 180/2014) V spore o to, či zo spoločného majetku manželov boli vynaložené prostriedky na oddelený majetok len jedného z manželov, leží dôkazné bremeno na tom účastníkovi, ktorý tvrdí, že ktokoľvek z bezpodielových spoluvlastníkov vynaložil za trvania bezpodielového spoluvlastníctva prostriedky na oddelený majetok druhého účastníka, pretože tento účastník požaduje, aby tieto prostriedky boli nahradené a zvýšil sa tak jeho podiel na vyporiadaní. (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 22 Cdo 2263/2005 (C 3992)) Preto pokiaľ súd prvej inštancie ustálil hodnotu danej rekonštrukcie na základe výpočtu žalovaného podloženého obsahom predložených listinných dôkazov, nemožno považovať jeho postup za nepodložený či nesprávny a námietky žalobkyne v odvolaní ani v tomto smere nemôžu obstáť. Ako už totiž bolo uvedené, súd

prvej inštancie svoje skutkové zistenia oprel o skutočnosti vyplývajúce z vykonaných dôkazov, ktoré preukazovali výšku skutočných nákladov v relevantnom čase ich vynaloženia a pokiaľ žalobkyňa tvrdila ich rozdielnu vyššiu sumu, zaťažovalo ju dôkazné bremeno jej preukázania, ktoré neunesla. Čo sa týka tejto namietanej položky, súd prvej inštancie na účely vyporiadania zistenú sumu investície do majetku žalovaného 9.062,48 eur správne pripočítal do hodnoty majetku v BSM určenej na vyporiadanie.

25. Pokiaľ žalobkyňa v svojich nedôvodných námietkach nevykonania znaleckého dokazovania tiež argumentuje tým, že bolo potrebné určiť hodnotu o ktorú sa individuálny majetok žalovaného v dôsledku spoločnej investície zvýšil, odvolací súd sa s jej argumentáciou nestotožňuje. V tejto právnej otázke odvolací súd odkazuje na komplexný záver už vyššie uvedeného uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 180/2014 zo dňa 30.03.2015, s ktorým sa plne stotožňuje: "Z predmetného ustanovenia (§ 150 Občianskeho zákonníka, pozn. odvolacieho súdu) vyplýva, že v prípade investícií z BSM do ostatného majetku jedného z nich, sú prostriedkami, ktoré je tento manžel povinný nahradiť, prostriedky skutočne vynaložené na tieto investície ("..., čo sa zo spoločného majetku vynaložilo ..."). Pri ich zisťovaní sa vychádza z ceny vecí a prác vložených do jeho ostatného majetku v čase, kedy boli vynaložené, a nie zo všeobecnej hodnoty zhotovenej veci (výslednej objektivizovanej hodnoty nehnuteľností a stavieb, ktorá je znaleckým odhadom ich najpravdepodobnejšej ceny ku dňu ohodnotenia, ktorú by tieto mali dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprímeranou pohnútkou) v oddelenom majetku jedného z manželov (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 26. júna 2012 sp. zn. 6 MCdo 10/2011 a z 27. marca 2014 sp. zn. 1 MCdo 12/2011). Ak zákon ustanovuje, že treba nahradiť, čo bolo vynaložené, tak už z jazykového výkladu vyplýva, že ide o náklady, ktoré boli vynaložené v čase minulom a jeho výška ku dňu zániku manželstva ani ku dňu vyporiadania BSM nie je inak modifikovaná. Tým, čo je povinný nahradiť jeden z manželov v prípade investícií do jeho ostatného majetku z BSM, sú teda finančné prostriedky na tieto investície skutočne vynaložené. Ak ide o obstaranie vecí, ktoré boli zabudované do domu jedného z manželov, prípadne o náklady na prácu s tým spojené, potom určujúce sú ceny týchto vecí a prác v čase, kedy boli vynaložené. Zákonodarcu vychádza z toho, že manželia spoločne vynaložili spoločné prostriedky na ostatný majetok jedného z nich, a boli s týmto jeho použitím uzročení a vedomí si toho, že ich "vrátenie do bezpodielového spoluvlastníctva" bude prichádzať do úvahy len pri jeho vyporiadaní. Potom, pravda, v skutočne vynaloženej výške, nie teda v cene zabudovaných vecí a vynaloženej práce, ktoré by mali ku dňu zániku manželstva, resp. ku dňu rozhodovania súdu, to znamená, že ani v prípadne vyššej cene, ale ani nižšej cene. Práve princíp vyporiadania spočívajúci v tom, že sa tak vyporiadava to, čo bolo manželmi v zhode vynaložené na ostatný majetok jedného z manželov, tiež vylučuje, aby také vyrovnanie bolo nemorálne (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 20. decembra 2000 sp.zn. 22 Cdo 2655/98). Rovnako aj v právnej teórii sa jednoznačne vykladá ustanovenie § 150, druhá veta O.z. tak, že pre posúdenie výšky náhrady toho, čo sa zo spoločného majetku manželov vynaložilo na oddelený majetok jedného z nich (a naopak), nie je rozhodujúce, o akú sumu sa jeho majetok investíciami zhodnotil, ale to, aká suma sa na tento účel skutočne vynaložila z ich spoločných prostriedkov (Vojčík, P. a kolektív, Občiansky zákonník, stručný komentár, tretie, doplnené a prepracované vydanie, IURA EDITION, 2010, str. 404). Pre posúdenie výšky náhrady je rozhodná čiastka, ktoré bolo zo spoločného majetku vynaložená s tým z neho odčerpaná, v žiadnom prípade teda hodnota takto vytvoreného diela (Češka, Z. a kolektív, Občiansky zákoník, Komentár, Praha - Panorama - 1987, díl I., str. 534)." V nadväznosti na obsah odvolací súd dopĺňa, že uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 17/2016 zo dňa 14.01.2016, na ktoré žalobkyňa vo svojom odvolaní poukazovala, ústavný súd, priamo preskúmajúc vyššie citovaný záver najvyššieho súdu (sťažnosť odmietol ako zjavne neodôvodnenú), považoval jeho právny názor za ústavne udržateľný, pričom tiež uviedol, že: "Účelom navrátenia peňazí vynaložených z BSM na majetok jedného z manželov nie je kreovanie akejsi "investície", ktorá by sa stala súčasťou BSM, ale len vrátiť do BSM ako majetkovej podstaty to, o čo bola v určitom bode ochudobnená. Tým, že sa nekreuje investícia ako osobitné aktívum, nemôže dochádzať ani k nárastu, ale ani poklesu jej hodnoty. V tomto smere je jasný text § 150 OZ "nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok".

26. Na základe vyššie uvedeného potom možno zhrnúť, že súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý bol predmetom odvolacieho konania v merite veci, je potrebné považovať za ustálený celkom správne. Vo vzťahu k napadnutým položkám vyporiadania a investície do majetku žalovaného súd prvej inštancie správne ustálil ich predmet ako aj hodnotu a tieto tak boli relevantným podkladom vyporiadania. Žalobkyňa osobitne nenapádala súdom prvej inštancie zvolený postup konečného vyporiadania, či

spôsob výpočtu čiastky, ktorú je žalovaný povinný žalobkyni uhradiť titulom vyrovnania podielov. ňou uplatňované odvolacie dôvody tak neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových ani právnych záverov, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie.

27. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

28. Dôvodne však bolo podané odvolanie žalovaného proti výroku o náhrade trov konania.

29. Náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je namieste, aby strana, ktorá v spore so svojim nárokom zvíťazila, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov. Pre sporové konania skončené meritórnym rozhodnutím je teda charakteristická zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu), vyjadrená v § 255 C.s.p., ktorá sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli.

30. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že zásada úspechu sa uplatní aj v konaniach, kde súd rozhoduje o spôsobe vyporiadania, napr. na vyporiadanie spoluvlastníctva alebo BSM. Strana v spore neúspešná môže súdnemu konaniu predísť tým, že sa sama dohodne na vyporiadaní. Ak napríklad jedna zo strán sporu navrhuje rozdelenie pozemku na dve polovice a druhá trvá na tom, že si pozemok ponechá celý a druhú stranu vyplatí, závisí od rozhodnutia súdu, komu dá z hľadiska práva a spravodlivosti za pravdu. Druhá strana bude potom škodná tým, že trvala na tom, aby vo veci rozhodol súd, čím nielen sebe, ale aj protistrane spôsobila súdne trovy. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, § 255). Odvolací súd dáva taktiež do pozornosti, že aplikácia zásady úspechu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v spore o vyporiadanie BSM prešla i testom ústavnosti, pričom v podrobnostiach odkazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/54/2019 zo dňa 30.01.2019.

31. Súd prvej inštancie v prejednáwanej veci síce správne identifikoval potrebu aplikácie zásady úspechu v zmysle § 255 C.s.p., avšak nesprávne a nezodpovedajúco skutočnej miere dosiahnutého úspechu sporových strán žiadnej z nich nepriznal nárok na náhradu trov konania s nenáležitým (jednoduchým) konštatovaním o tom, že ani jedna nebola v spore plne úspešná.

32. Odvolací súd poukazuje na to, že všeobecne sa úspech vo veci zisťuje porovnaním žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t. j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Ak je pomer úspechu obidvoch strán zhruba rovnaký, súd rozhodne, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

33. V prejednáwanej veci, vzhľadom na špeciálnu povahu predmetného sporu o vyporiadanie BSM - tzv. iudicium duplex, kde obe strany sporu majú postavenie žalobnej aj žalovanej strany, bolo potrebné v tomto prípade vychádzať z vyporiadacích návrhov oboch strán sporu, ktoré rovnakou mierou určovali predmet (rozsah) meritórneho posúdenia a od ktorých záviselo konečné vyporiadanie BSM. Za daných okolností by tak nepriznanie náhrady trov konania prichádzalo do úvahy teda len pri rovnakej miere úspechu sporových strán, čo nezodpovedalo výsledku sporu. Žalobkyňa aj žalovaný v konaní v podstate zhodne navrhovali prikázanie určených huteľných vecí žalovanému, ako k tomu aj postúpil súd prvej inštancie. Rozdiel predstavovala výška sumy, ktorú bol žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni titulom vyrovnania podielov, keď žalobkyňa požadovala 80.085 eur a žalovaný navrhoval zaplatenie 6.626,73 eur, pričom konečné rozhodnutie stanovilo sumu 6.844,55 eur. S ohľadom na špecifický charakter konania (iudicium duplex) bolo pre určenie konečného nároku na náhradu trov konania potrebné porovnať dosiahnutý úspech oboch strán sporu vo vzťahu k ich nárokom. Žalovaný bol teda úspešný v 96,82 % a úspech žalobkyne predstavoval 8,55 %, pričom konečný úspech, daný ich rozdielom, v

spore dosiahol žalovaný v rozsahu 88,27 % (96,82 - 8,55), v ktorom mu patrí nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni.

34. Odvolací súd preto, vychádzajúc dôsledne z miery úspechu každej zo strán tohto sporu napadnutý rozsudok podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalobkyni v rozsahu 88,27 %.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., teda taktiež podľa zásady úspechu. Žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech (vo vzťahu k jeho odvolaniu týkajúceho sa nároku na náhradu trov konania, ako aj vzhľadom na neúspech žalobkyne vo vzťahu k jej odvolaniu vo veci samej), priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).